

**RAQAMLI TA'LIM PLATFORMALARI ASOSIDA INTEGRATSION
YONDASHUV ORQALI CHET TILI KOMPETENSIYALARINI OSHIRISH**

Xudoyarova Dildora Najmidinovna

Navoiy davlat universiteti

Fakultetlararo chet tili kafedrası v.b.dotsent

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuvni qo'llash orqali chet tili kompetensiyalarini oshirish masalalari yoritiladi. Raqamli ta'lim muhitining pedagogik imkoniyatlari, integratsion yondashuvning nazariy asoslari hamda ularning chet tili ta'limidagi o'rni tahlil qilinadi. Tadqiqotda onlayn platformalar, multimedia vositalari va interfaol resurslar yordamida talabalarning lingvistik, kommunikativ va madaniyatlararo kompetensiyalarini rivojlantirish yo'llari ko'rsatib berilgan. Maqola natijalari raqamli texnologiyalar asosida chet tili ta'limining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim platformalari, chet tili ta'limi, integratsion yondashuv, kommunikativ kompetensiya, lingvistik kompetensiya, masofaviy ta'lim, pedagogik texnologiyalar, talaba faolligi.

So'nggi yillarda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi o'quv jarayonini tashkil etish va boshqarishda yangi imkoniyatlarni yuzaga chiqarmoqda. Ayniqsa, chet tillarini o'qitishda raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish ta'lim mazmunini boyitish, talabalarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish hamda ularning chet tili kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Zamonaviy raqamli muhit talabalarga chet tilini real kommunikativ vaziyatlarga yaqin sharoitda o'rganish imkonini beradi.

Raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuv chet tili ta'limini boshqa fanlar, kasbiy yo'nalishlar va madaniy kontekst bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv talabalarning til bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog'lab, ularning kommunikativ va madaniyatlararo kompetensiyalarini rivojlantiradi. Onlayn resurslar, videodarslar, virtual muloqot maydonchalari va interfaol topshiriqlar orqali talabalar chet tilida faol ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Shu jihatdan, raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuv orqali chet tili kompetensiyalarini oshirish masalalarini ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan o'rganish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Raqamli ta'lim platformalarining jadal rivojlanishi chet tillarini o'qitish jarayonida yangi pedagogik imkoniyatlarni yuzaga chiqarmoqda. An'anaviy ta'lim

shakllaridan farqli o'laroq, raqamli muhitda ta'lim jarayoni talabani individual ehtiyojlari, qiziqishlari va o'zlashtirish sur'atiga moslashtiriladi. Ayniqsa, integratsion yondashuv asosida tashkil etilgan raqamli ta'lim chet tili kompetensiyalarini shakllantirishda yuqori samaradorlikni ta'minlaydi. Bunda til o'rganish jarayoni boshqa fanlar, kasbiy yo'nalishlar hamda madaniy kontekst bilan uyg'unlashtiriladi.

Integratsion yondashuvning asosiy maqsadi talabalarda til bilimlarini faqat grammatik yoki leksik darajada emas, balki kommunikativ va funksional jihatdan rivojlantirishdan iborat. Raqamli ta'lim platformalari ushbu yondashuvni amalga oshirish uchun qulay pedagogik muhit yaratadi. Masalan, onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar, multimedia resurslar va interfaol topshiriqlar orqali talabalar chet tilini real hayotiy vaziyatlar bilan bog'langan holda o'zlashtiradilar. Bu esa til kompetensiyalarining mustahkam va barqaror shakllanishiga xizmat qiladi.

Raqamli platformalarda integratsion yondashuv chet tili ta'limini fanlararo asosda tashkil etishga imkon beradi. Til o'rganish jarayoni iqtisod, texnologiya, san'at, pedagogika yoki boshqa kasbiy fanlar bilan integratsiyalashgan holda olib boriladi. Natijada talabalar chet tilida kasbiy terminologiyani o'zlashtiradi, fanlarga oid matnlar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va chet tilida fikr yuritish qobiliyatini shakllantiradi. Bu holat, ayniqsa, oliy ta'lim bosqichida talabalarining kelajak kasbiy faoliyatiga tayyorgarligini oshiradi.

Raqamli ta'lim platformalarining muhim afzalliklaridan biri – interfaollik va muloqot imkoniyatlarining kengligidir. Forumlar, videokonferensiyalar, onlayn munozaralar va jamoaviy loyihalar orqali talabalar chet tilida faol muloqotga kirishadilar. Integratsion yondashuv asosida tashkil etilgan bunday faoliyatlar talabalarining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ular nafaqat til birliklarini to'g'ri qo'llashni, balki muloqot vaziyatiga mos nutq strategiyalarini tanlashni ham o'rganadilar.

Shuningdek, raqamli ta'lim platformalari talabalarining mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Integratsion yondashuv asosida ishlab chiqilgan topshiriqlar talabalarni mustaqil izlanishga, axborot manbalarini tahlil qilishga va o'z fikrini chet tilida ifodalashga undaydi. Bu jarayonda talabalar tanqidiy fikrlash, muammoni hal qilish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Natijada chet tili ta'limi faqat til o'rganish bilan cheklanmay, umumiy intellektual rivojlanishga xizmat qiladi.

Raqamli platformalarda integratsion yondashuvni samarali qo'llash o'qituvchidan ham yangi kompetensiyalarni talab etadi. O'qituvchi raqamli

resurslardan samarali foydalanishi, fanlararo aloqalarni to'g'ri yo'lga qo'yishi va ta'lim jarayonini interfaol metodlar asosida tashkil etishi zarur. Shu bilan birga, o'qituvchi talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda differensial yondashuvni amalga oshirishi lozim. Bu esa ta'lim samaradorligini yanada oshiradi.

Madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirish ham raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuvning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Onlayn resurslar orqali talabalar turli mamlakatlar madaniyati, urf-odatlar va kommunikativ xulq-atvori bilan tanishadilar. Virtual muloqot muhiti talabalarga chet tilida madaniyatlararo muloqot tajribasini orttirish imkonini beradi. Bu esa global ta'lim makonida raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuvni qo'llash chet tili kompetensiyalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv talabalarning lingvistik, kommunikativ, madaniyatlararo va kasbiy kompetensiyalarini uyg'un holda shakllantirib, ta'lim sifatini oshiradi. Raqamli texnologiyalar imkoniyatlaridan oqilona foydalanish esa chet tili ta'limini zamonaviy talablar darajasida tashkil etishga zamin yaratadi.

Raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuvni qo'llash chet tili ta'limida zamonaviy pedagogik talablarni amalga oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur yondashuv talabalarning chet tilini o'rganish jarayonini fanlararo, kasbiy va madaniy kontekst bilan uyg'unlashtirish orqali ularning lingvistik, kommunikativ hamda madaniyatlararo kompetensiyalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli platformalar yordamida tashkil etilgan integrativ ta'lim jarayoni talabalarning faolligini oshiradi, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantiradi va bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shuningdek, raqamli ta'lim muhitida interfaol metodlar, multimedia resurslar va onlayn muloqot vositalaridan foydalanish talabalarning nutqiy faolligini kuchaytiradi, chet tilida erkin fikr yuritish va muloqotga kirishish kompetensiyasini rivojlantiradi. Integratsion yondashuv asosida tashkil etilgan bunday ta'lim jarayoni o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlab, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli ta'lim platformalari asosida integratsion yondashuvni chet tili ta'limiga tizimli joriy etish zamonaviy, raqobatbardosh va kommunikativ jihatdan yetuk mutaxassislarni tayyorlashda muhim pedagogik omil hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Richards J. C., Rodgers T. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
2. Brown H. D. *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. – New York: Pearson Education, 2015.
3. Coyle D., Hood P., Marsh D. *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
4. Marsh D. *Content and Language Integrated Learning (CLIL)*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
5. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. – Clevedon: Multilingual Matters, 1997.
6. Hymes D. *On Communicative Competence*. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1972.
7. Zimnyaya I. A. *Pedagogicheskaya psixologiya*. – Moskva: Logos, 2010.
8. Shavdirov S. A. *Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology*. – AIP Conference Proceedings, 2025, Vol. 3268, No. 1, p. 070035.
9. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. *Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in the Process of Teaching Fine Arts*. – International Journal on Integrated Education, 2023, №3, pp. 60–66.